

Plenum

Torsdag 19.11.2020 kl. 15.59—20.17

2.6. Muntlig fråga om rättsstatsprincipen som en del av EU:s finansieringsram och återhämtningsinstrument (Mats Löfström sv)

Muntligt spörsmål MFT 161/2020 rd

Muntlig frågestund

Förste vice talman Antti Rinne: Ledamot Löfström.

Debatt

16.59 Mats Löfström r: Ärade herr talman! Rättsstatsprincipen är en hörnsten i varje demokrati, och om man ansluter sig till Europeiska unionen så måste man också binda sig till den.

Unkari ja Puola ovat tällä viikolla ilmoittaneet kantansa EU:n budjettineuvotteluissa. Nämä maat eivät halua, että EU:n rahoitus sidotaan oikeusvaltioperiaatteen noudattamiseen. Ongelma ei ole uusi. Molemmissa maissa on jo käynnissä virallinen EU-tutkinta muun muassa median ja tuomareiden vapauden rajoittamisesta.

EU ei ole pankkiautomaatti. Rahoituksen saamiseksi pitää noudattaa yhteisiä sääntöjä, ja oikeusvaltioperiaate on niistä keskeinen. Tämä on yksi suurimmista saavutuksista myös Suomen EU-puheenjohtajakaudella. Hallitukselle suuri kiitos tästä onnistumisesta.

Arvoisa pääministeri, asiaa käsitellään tänään Eurooppa-neuvostossa. Miten tästä tilanteesta päästään eteenpäin niin, että oikeusvaltioperiaatetta ei hylätä budjetin alttarilla?

17.00 Pääministeri Sanna Marin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Meillä on tänään ylimääräinen Eurooppa-neuvoston videokokous. Asialistalla on koronatilanne, mutta varmasti myös tätä oikeusvaltiomekanismia ja oikeusvaltioperiaatetta tullaan sivuaamaan, ja odotan, että saamme puheenjohtajamaa Saksalta raportin näiden neuvotteluiden tilanteesta ja myös tästä oikeusvaltioperiaatteesta, joka on Suomelle ja monille muille jäsenmaille aivan ehdottoman tärkeä. On selvää, että me emme olisi hyväksyneet kesällä, heinäkuussa, tätä kokonaissopua, ellei oikeusvaltioperiaate hyvin yksiselitteisesti olisi tässä mukana, ja haluan korostaa sitä, että Suomi tulee tästä pitämään kiinni. Me tulemme pitämään kiinni siitä, että oikeusvaltioperiaate ja toimiva oikeusvaltiomekanismi on osa rahoituskehystä ja osa elpymisvälinettä. Tämä on aivan yksiselitteinen asia, ja näin me tulemme toimimaan.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Ja vielä yksi kysymys tähän liittyen.

Punkt i protokollet PR 148/2020 rd

17.01 **Petteri Orpo kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä oikeusvaltioperiaate on aivan keskeinen asia. Jos tämä paketti etenee, niin se, että rahoja käytetään siihen mihin pitää ja ne maat noudattavat eurooppalaisia sääntöjä ja arvoja, on täysin välttämätöntä. Se täytyy korjata, että tätä ei huippukokouksessa saatu sovittua, vaan se ratkaisu vesittyi, mutta parlamentin ja neuvoston välisissä neuvotteluissa kokoomuslainen europarlamentaarikko Petri Sarvamaa johti neuvotteluja, joissa tämä mekanismi saatiin sovittua, ja nyt oleellinen kysymys on: pidetäänhän siitä parlamentin saavuttamasta sovusta kiinni? Koska se toimii, ja koska osoitus siitä on taas se, että tämän sovun jälkeen Unkari, Puola ja Slovakia ilmoittivat, että he eivät ole mukana.

17.02 **Pääministeri Sanna Marin** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomi teki viime syksynä koko puheenjohtajakautensa aikana paljon töitä sen eteen, että oikeusvaltioperiaate saatiin osaksi tätä EU-rahojen jakoa ja EU-rahojen käyttöä, eli me olemme tehneet kyllä jäsenmaana systemaattisesti paljon töitä sen eteen, että oikeusvaltiomekanismi on tässä sovussa mukana. Heinäkuussa sovitussa sovussa tämä mekanismi oli sisällä, ja se oli hyvin selvästi sovittu, että kyse on määränemistöpäätöksenteosta, kun oikeusvaltioperiaatetta sovelletaan, eli jo tuolloin heinäkuussa kyllä saimme hyvän sovun. Itse en näe, että se oli vesitetty sopu, mutta on totta, että europarlamentaarikko Sarvamaa on tehnyt tässä erittäin hyvää työtä, ja ilman muuta me olemme sen kokonaisuuden ja sen ratkaisun takana, joka on yhdessä Europarlamentin kanssa neuvoteltu, ja kiitän siitä hyvästä yhteistyöstä, jota Sarvamaa ja myös meidän eurooppaministerimme Tuppurainen ovat tehneet. Tiedän, että he ovat monta kertaa tästä asiasta keskustelleet ja tätä asiaa yhdessä vieneet eteenpäin, ja kiitän siitä hyvästä yhteistyöstä. Tämä on meille kaikille tärkeä asia.

Frågan slutbehandlad.

Riksdagen avslutade den muntliga frågestunden.